

Havia de ser un exemple de bones pràctiques per a aplicar a altres trams finals de rius europeus, però el Migratoebre continua topant amb les dificultats d'aprovació de la seua infraestructura clau per a que els peixos migradors remuntin l'assut de Xerta i Tivenys

Set anys del MigratoEbre amb la rampa de peixos de Xerta encara per a fer

Xerta / Tivenys Ò. Meseguer

La construcció d'assuts i preses al riu Ebre ha dificultat la migració dels peixos, aigües amunt i avall. Espècies autòctones com la saboga, l'anguila i la llamprea han perdut població en les darreres dècades, i l'esturió ha desaparegut des de fa més de 50 anys. Amb l'objectiu de recuperar estes poblacions de peixos migratoris, la Unió Europea va aprovar el 2014 el finançament al projecte Life Migratoebre presentat per l'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (Idecé), que centra les seues competències actuals en la gestió del tram final del riu. La idea era fer una rampa a Ascó i un elevador a Xerta per a facilitar que els peixos poguessen remuntar els dos assuts, en el cas del segon construït al segle XV i considerat un punt d'inflexió en la davallada o desaparició de peixos que, en el cas de l'esturió, entraven riu amunt per a reproduir-se. Però l'oposició dels regants -l'elevador es projectava dins de l'àmbit de captació del canal de la Dreta- i de la Hidroelèctrica de Xerta, recelosos que el cabal de crida que calia generar pogués afectar les respectives concessions d'aigua, va forçar l'Idecé a canviar de plans fa quatre anys, el 2017, i apostar per la construcció d'una rampa de 200 metres -més cara i més complexa- des de l'àrea d'influència de les turbines de la central, que generen una remor que atrau els peixos, fins a l'escala en desús a la paret de l'assut. Primer contrasentit cronològic: el 2008 es va construir esta escala de peixos, que va costar 600.000 euros finançats a través del pla integral de protecció del Delta, que no ha estat efectiva per a millorar la connectivitat fluvial, ja que s'ha demostrat que la majoria d'espècies no podien remuntar-la.

Gairebé una dècada després, l'Idecé estava disposat al que calgués per a impulsar un projecte de referència als rius del sud d'Europa

La futura rampa de peixos ha de permetre que els migradors remuntin l'assut riu amunt. / ARXIU

És la peça clau per a materialitzar la reintroducció de l'esturió al tram final del riu, i l'Idecé avisa que el retard la posa en perill

Un acord multilateral dribla per fi el rebuig de regants i hidroelèctrica, però l'última modificació del projecte encara hauria rebut al·legacions

que facilitaria una connectivitat que és obligatòria segons la normativa europea de rius. Aleshores però, el 2017, sense tenir en compte el temps perdut amb el projecte de l'ascensor, va començar una tramitació farragosa i marcada igualment per l'oposició de regants i hidroelèctrica i que, a dia d'avui, manté el projecte sense llum verda, esperant una resolució definitiva de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) després que, això sí, entre finals del 2020 i principis del

2021 diverses reunions multilaterals entre tots els agents implicats, segons ha pogut saber esta publicació, permetessen arribar a un acord per a superar els recels persistents dels actuals usuaris de l'assut.

Els problemes, però, encara hi són. La dubtosa consistència de l'acord -els regants han tornat a presentar al·legacions a la darrera modificació del projecte-, els temps dilatoris de la CHE i les limitacions de pressupost de l'Idecé fan que a ho-

res d'ara, com admet el director sortint de l'Institut Albert Salvadó, el projecte estiga **"en perill"** i la seua viabilitat, **"compromesa"**. Es dona la circumstància que Salvadó, d'ERC, abandonarà el càrrec en breu perquè l'Idecé passarà a estar pilotat per Junts. S'especula que el nou director podria ser el delegat del Govern sortint, Xavier Pallarès.

El projecte està valorat en 1.080.000 euros i l'Idecé hauria d'abordar-lo amb un finançament plurianual, ja que el seu pressupost anual per a inversions és d'uns 600.000 euros, segons Salvadó mateix, i enguany ja s'està a l'equilibri de l'exercici. **"Tècnicament, a nivell de procediment administratiu, és complicat"**, conclou. En total, segons especifica, ja s'han invertit en diferents actuacions del MigratoEbre els 1,5 milions que es van pressupostar inicialment, un 50% dels quals amb finançament dels fons Life europeus, però conti-

nua faltant la peça clau. El pilar principal és a l'assut de Xerta i Tivenys, i trontolla.

Una incertesa que topa amb l'anunci fet fa unes setmanes per l'IRTA [vegeu complement a la pàgina 3], un altre dels implicats en el projecte, en el sentit que els esturions que va portar de França fa més de dos anys, i que viuen en captivitat en tancs de 60 metres cúbics a la seu de l'IRTA a la Ràpita, s'estan adaptant bé a les condicions marines introduïdes al vas, quant a salinitat i temperatura més o menys homologables a les de la mar de l'Ebre. En tot cas, no són els peixos que s'alliberarien al riu, ja que estos haurien de ser esturions petits.

Fonts oficials de la CHE, de qui tothom està ara pendent i que sempre ha vist amb bons ulls el projecte per a millorar la connectivitat, han assenyalat al SETMANARI L'EBRE que no hi ha data de resolució definitiva perquè, entre altres coses, "encara no consta que hi haja beneplàcit i acord per part dels usuaris respecte a la intervenció".

ACORD EN ENTREDIT El principi d'acord assolit fa uns mesos, que reconeixen tant els representants de l'Idecé com dels regants de la Dreta, inclouria també la hidroelèctrica i consistia a evitar les afectacions mútues entre la zona de turbines de la central i la zona d'entrada dels peixos a la rampa; a fer actuacions perquè els troncs no obturessen la rampa i a fer una petita variació a la baixa del cabal que cal concentrar abans de la cresta de la presa i després propulsar riu amunt per la rampa. És com un petit riu dins d'un riu en contra direcció. Este cabal havia de ser d'uns 8 m³/s (dels 12 m³/s de cabal ecològic que la CHE té fixats per al cabal d'aigua que baixa per damunt de la trencada) i regants i hidroelèctrica consideraven també l'Ajuntament de Xerta -que això podia posar en perill la làmina d'aigua que supera per dalt l'assut o condicionar els moments de màxima demanda dels regants entre juliol i se-